

Protokół

obrad sejmowych z dnia 27. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste ósme.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulezycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządu: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 114, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokół posiedzenia z dnia 23. Lutego odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycji do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.655. włącznie. — Należące do właściwych komisji, do tychże komisji odesłanemi zostały. Poseł Boczkowski imieniem komisji petycyjnej oznajmia, że w krótkiej drodze odstąpione zostały petycje: Nr. 185. miasta Przemyśla do komisji statutów miejskich; Nr. 1.487. właścicieli większych posiadłości, dzierżawców i duchowieństwa obwodu przemyskiego do komisji gminnej; Nr. 1.485. gminy miasta Dubiecka; Nr. 1.525 gminy Chronowa; Nr. 1.486. dworów i gromad wsi Gnojnika, Lewniowa, Biesiadki, Tymowa, Tworkowa i Zerkowa; Nr. 1.362. i 1.365., do komisji konkurencyjnej; a Nr. 1.439 gminy Wyszkowa i Senczowa, do Wydziału krajowego.

Posł Wincenty Rogaliński, z większych posiadłości obwodu tarnowskiego, złożył do łaski marszałkowskiej mandat poselski z powodu słabości zdrowia.

Poseł Kornel Krzeczunowicz złożył do łaski marszałkowskiej urząd członka Wydziału krajowego.

Poseł Adam hr. Potocki złożył również w ręce Marszałka mandat jako zastępca członka Wydziału krajowego.

Otrzymali urlopy ośmiodniowe: posłowie hr. Badeni i hr. Baworowski.

Odczytano interpelację do p. Komisarza rządowego, podpisaną przez 60 posłów, tyczącą się postępowania przełożonego obwodu złoczowskiego w sprawach serwitutowych. — P. Komisarz rządowy po zbadaniu rzeczy obiecuje odpowiedź.

Wniesione zostały do łaski marszałkowskiej następujące wnioski:

1. Posła Trochanowskiego:

„Wysokij Sojm błahowolyt uchwałyty: zanesty proszenie do Wysokoho c. k. Prawytelstwa, szczo by misce Krynycia stałym likarem z toju samoju płatoju za poprzednym konkursom obsadżene buło.“

2. Posła x. Guszalewicza:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty ślidujuszczje proszenije do wysokoho c. k. Prawytelstwa: Wsiakij zakony i predpisy, kotorymy obraneczene jest prawo zydów kupowania, arendowania iły najmowania, zahalno nabuwania gruntiw i realnostej rustykalnych i wolnych, majnt i nadal pozostaty w sily obowiazujuczjoj, a c. k. sudam i uriadam nakazuje sia, daby tych postanowlenij stroho peresterehały.“

3. Posła Dra. Guilewicza:

„Wysokij Sojm uchwałył: Wdowam i syrotam po uczytelach niższych narodnych szkil opredilaje sia zapomoha iz krajewoho fonda w isti 48 zol. a. w. dla wdowy, a po 24 zol. dla každyj syroty do wkluczno 18ho roku zytia.“

4. Posła Alexego Knroluka:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty a w sotwitaim misce zakona wodnoho umistyty ślidujuszczij dodatok:

Hromadam pry rikach naselenym swobodno jest ustroitly sobi dla własnoj potreby i dla perewozu czuzych fir i chudoby, i piszechodciw za zwyczajnuju spfatoju porony i czajky hromadskii.“

Na wniosek wnioskodawców uchwała Izba, ażeby z pominięciem motywowania i drukowania wniosków, natychmiast odesłanym był wniosek posła Trochanowskiego do Wydziału krajowego, wniosek x. Guszalewicz do komisji administracyjnej, a wniosek posła Koroluka do komisji dla ustawy wodnej.

Następnie odbywa się głosowanie na pięciu członków dla komisji petycyjnej.

Z porządku dziennego następuje rozprawa szczegółowa nad wnioskiem komisji propinacyjnej.

Z motywów ustęp 1. przyjęty jest według brzmienia przedstawionego przez komisję, jak następuje:

„Zważywszy, że całość praw propinacyjnych wielce bywa naruszana:

1. przez rozpowszechnione w ostatnich latach nielegalne wydawanie koncesyj na wyszynk słodzonych napojów spirytusowych“;

Ustęp 2. przyjęty według wniosku komisji jak następuje:

„2. przez zaprowadzenie sprzedaży wódek spirytusowych w drobnych nawet sklepikach, nie odpowiadających dawniejszej kategorii handlów korzennych lub mieszanych“;

Ustęp 3. motywów przyjęty według wniosku komisji, jak następuje:

„3. przez nadużycia, które się wydarzają pod pozorem:

a) sprzedawania nawet i w tego rodzaju większych sklepach wódek spirytusowych, tak zwanych fabrycznie słodzonych, i

b) pod pozorem wykonywania hurtownego handlu wódką.

Następnie przyjętym jest dalszy ciąg wniosku komisji jako wstęp do uchwały wraz z Nr. 1. jak następuje — przenosząc na wniosek posła Ludwika hr. Wodzickiego powołanie się na patent i ustawy do wstępu uchwały:

„Sejm zwracając uwagę c. k. Rządu na ustęp VIII. patentu z dnia 20. Grudnia 1859. r., zaprowadzającego ustawę zarobkową, na §. 30. ustawy zarobkowej, tudzież na artykuły 10. i od 28. do 33. ustawy handlowej z r. 1862., wreszcie co do wielkiego księstwa Krakowskiego na ustawę niegdyś Senatu rządzącego z dnia 6. Marca 1843., wzywa c. k. Rząd:

1. aby aż do nastąpić mającego w myśl postanowienia cesarskiego z dnia 4. Października 1850. r. oddz. I. §. 1. art. 3. wykupna praw propinacyjnych, całość tychże praw była w myśl cesarskiego pisma gabinetowego z dnia 28. Listopada 1837. r. szanowaną, i aby odpowiednie temu celowi rozporządzenia były wydane.“

Nr. II. wniosku komisji usuniętym jest, a w miejscu jego przyjętą jest poprawka posła hr. Ludwika Wodzickiego następująca:

„Aby wstrzymano się z dalszem udzielaniem koncesyj na wyszynki słodzonych napojów spirytusowych, aby konsensa na wyszynk słodzonych napojów spirytusowych nie tylko z pominięciem dotychczasowych przepisów o szanowaniu prawa propinacyjnego (Art. VIII. patentu z dnia 20. Grudnia 1859. r.), a zatem z naruszeniem wyłącznego prawa właścicieli propinacji, lecz nawet bez uwzględnienia stosunków miejscowych. (§. 18. ust. zarob.) już udzielone, jak najspieszniej cofniętymi były, a udzielanie podobnych koncesyj w ogóle na przyszłość zaniechanem zostało.“

Dodanym został nadto Nr. III. na wniosek posła Borysikiewicza w następującym brzmieniu:

„III. aby wydano zarazem rozporządzenie, ograniczające po wsiach liczbę szynków w stosunku do liczby ludności wiejskiej.“

Trzecie czytanie wniosku o propinacji jest zaraz przedsięwziętem, — i takowy w całości Izba przyjmuje.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄, zapowiadając następne posiedzenie na dzień 28. Lutego z porządkiem dziennym następującym:

1. Sprawozdanie komisji w przedmiocie fundusów indemnizacyjnych.

2. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego, względem nsunięcia wydatków na podwoły z budżetu krajowego.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Lipczyńskiego, o polityce zdrowia.

4. Pierwsze czytanie wniosku posła Tarczanowskiego, o ulżeniu ciężarów publicznych mieszkańcom podgórze w obwodzie samborskim i sanockim.

5. Pierwsze czytanie wniosku Kowbasiuka, o jura stolae.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Jakób Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 27. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1538. Gminy Łyczana, Korzenna i Lipnica, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o przyłączenie do powiatu nowosandeckiego.
1539. Urząd gminy miasta Jaworowa, przez posła x. Łozińskiego, o przywrócenie stacyi ogierów akarbowych w Jaworowie.
1540. Xiążę Sanguszko Władysław, poseł, o pozostawienie gmin i obszarów dworakich Wierzechostawice, Ostrowie, Gosławice, Komorów, Podlesie i Rudka przy powiecie tarnowskim.
1541. Gminy Zarzecze, Węgierka, Wola Węgierska, Tuligłowy, Kramarzędka, Pruchnik i Tyniowce, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o zapomogę.
1542. Gmina Studzian, przez posła Szpunara, o pożyczkę.
1543. Gmina dworska i wiejska Dobra, przez posła x. Alexandra Dobrzańskiego, o przyspieszenie regulacyi parafii obrz. gr. katol.
1544. Gmina miast Biała, przez posła Sejdlera, o przeniesienie władzy powiatowej dla Białej, Kent i Oświęcimea do Białej.
1545. Gmina Koropnż, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1546. Gmina Bóbrka, w powiecie liskim, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1547. Truskolawski Franciszek, właściciel dóbr Roztoka, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o umieszczenie urzędu powiatowego w Liskn.
1548. Gmina Orelec, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1549. Gmina Sokółów, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
1550. Duchowieństwo obrządku gr. kat. dekanatu kołomyjskiego, przez posła Biłousa, o zapomogę.
1551. Gmina Wulka Mazowiecka, przez posła Demkowa, o wstrzymanie exekucyi za podatki.
1552. Gmina Skomorochy, przez posła Demkowa, o wykluczenie żydów od prawa nabywania gruntów.
1553. Gmina Itkowiec, przez posła Demkowa, o wykluczenie żydów od prawa nabywania gruntów.
1554. Gmina Pralkowiec, przez posła x. Ginilewicza, o pożyczkę.
1555. Topolnicki Bazyli, przez posła Rusieckiego, prosi o śledztwo karne przeciw winnym rozszerzeniu się zarazy na bydło.
1556. Gmina Czeremosznia, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1557. Gmina Podlesie, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1558. Gminy Spas, Terszów i inne, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
1559. Gmina Łopienka, przez posła Laskowskiego, o zapomogę.
1560. Gmina Łubno, przez posła Laskowskiego, o zapomogę.
1561. Gmina Leżachów, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
1562. Gmina Dusowce, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapłacenie należności za robociznę koło drogi jaworowskiej w kwocie 487 zlr.
1563. Gmina Dusowce, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
1564. Gmina Zielone, przez posła Borysikiewicza, o niesłuszne zabranie jej kamienia przez komisję drogową.
1565. Mieszkańcy miasta Zaleszczyk, przez posła Borysikiewicza, o zapomogę.
1566. Gmina Starokuty, przez posła Łepkaluka, w sprawie sprzedaży gruntów rustykalnych, użycia członków gminy do robót publicznych, odłączenia od miasta.
1567. Gmina Debrowlany, przez posła x. Ustyanowicza, o zapomogę.
1568. Gminy Skowierzyn i Nowiny, przez posła Kobylarza, o uciążliwe konkurencyje gminne, o prawo do propinacyi i o wolności kupowania gruntów przez starozakonnych.
1569. Gmina Izdebki, przez posła x. Stępka, o folgę w wypłacie podatków.
1570. Gmina Hołuczaków, przez posła Łapiczaka, o wyznaczenie drzewa opałowego z lasów dworskich.
1571. Gmina Hołuczaków, przez posła Łapiczaka, o pożyczkę.
1572. Gmina Wola Piotrowa, przez posła Łapiczaka, o zapomogę.
1573. Gminy Nowotaniec, Nadolany i Nagórzany, przez posła Łapiczaka, o zapomogę.

1574. Gminy Seńkowa i Jworowa Wola, przez posła Łapiczaka, o odebranie pastwiska przez komisję serwitutową.
1575. Kościszewski Tytus, właściciel dóbr Krasnostawce, i gmina, przez posła hr. Golejowskiego, o przyłączenie tej włości do powiatu śniatyńskiego.
1576. Gmina miasta Skawina i gminy inne, obwodu wadowickiego, przez posła Szumańczowskiego, o pozostawienie powiatu skawińskiego, albo przyłączenie do Krakowa.
1577. Gmina Korczyzna, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1578. Gmina Kryg, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1579. Gmina Lipniki, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1580. Gmina Libusza, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1581. Gmina Prusy, przez posła Szemelowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1582. Właściciele częściowych posiadłości w Lackiem, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1583. Gmina Trybuchowce, przez posła Geringera, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcu.
1584. Gmina Horoszowa, przez posła x. Polowego, z zażaleniem przeciw wyrokowi urzędu obwodowego czortkowskiego, dotyczącemu budowy dróg.
1585. Gmina Zabłędza, przez posła Witalisa, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1586. Gmina Piotrkowice, przez posła Witalisa, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1587. Gmina Bistoszowa, przez posła Witalisa, prąsi o wydzielenie jej lasu przez komisję serwitutową.
1588. Gmina Bistoszowa, przez posła Witalisa, o uwolnienie od opłat na potrzeby kościelne.
1589. Leszczyński Erazm, dzierżawca dóbr, przez posła Agopsowicza, żali się o sekwestrację za podatki.
1590. Gminy powiatu baligrodzkiego, przez posła Starucha, o uciążliwe opłaty w sprawach spadkowych.
1591. Gminy Zerniczka wyżna i niżna, przez posła Starucha, o zapomogę.
1592. Gmina Kieleczawa, przez posła Starucha, o zapomogę.
1593. Gmina Baligród, przez posła Starucha, o pożyczkę i zmniejszenie dodatków do podatków.
1594. Gminy Huczvice i Wola górzańska, przez posła Starucha, o zapomogę i odpisanie podatków.
1595. Gmina Zawoz, przez posła Starucha, o zapomogę i odpisanie podatków.
1596. Gmina Bereźnica wyżna, przez posła Starucha, o zapomogę i odpisanie podatków.
1597. Gminy Roztoki i Kieleczawa, przez posła Starucha, o zmniejszenie podatków i uwolnienie od opłaty za szczepienie ospy.
1598. Gmina Roztoki dolne, przez posła Starucha, o zapomogę.
1599. Gminy Wołkowyja, Mieczków i Zbrodzie, przez posła Starucha, o zapomogę.
1600. Gminy Maniawa, Balińce i Szczerbanówka, przez posła Starucha, o zapomogę.
1601. Gmina Radziejowa, przez posła Starucha, o zapomogę.
1602. Gmina Jabłonki, przez posła Starucha, o zapomogę.
1603. Gmina Kolonice, przez posła Starucha, o pożyczkę.
1604. Gminy Antoniów, Wola Antoniowska i Zalesie, przez posła Kobylarza, uzalają się na opłaty konkurencyjne, na dozwole nie żydom nabywania gruntów i na zabranie pastwisk.
1605. Gminy Żukocin i Michałków, przez posła Proca, o przydzielenie do powiatu kołomyjskiego.
1606. Mieszkańcy miasta Żydaczowa, przez posła Rejznera, o usunięcie z parafii plebana obr. gr. kat. x. Stefana Łękawskiego.
1607. Gminy Łukawica, Roztoki i inne, przez posła Cichorza, o zabranie im grunta i pastwiska.
1608. Gmina Zbludza, przez posła Żabińskiego, o wzbronienie użytku z lasu.
1609. Gmina Zbludza, przez posła Żabińskiego, o zmniejszenie podatku zarobkowego.
1610. Terlecki Julian, właściciel części dóbr Wola Dolhołucka, przez posła Sawczyńskiego, o pożyczkę.
1611. Gmina Jedheze, przez posła Pudła, o zwrócenie jej pastwisk.
1612. Gmina Żeglice, przez posła Pudła, o prawo użytku z lasów dworskich, zwrot gruntów i prawo do propinacyi.
1613. Gmina Męcinka, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi i zwrot zabranych gruntów.
1614. Gmina Długie z przyległościami, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich, do propinacyi i o zapomogę.
1615. Gmina Chlebna, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich i do propinacyi.

1616. Gmina Żarnowice, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich i do propinacyi.
1617. Gmina Piotrówka, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich i do propinacyi.
1618. Gmina Kopytowa, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich.
1619. Gmina Kopytowa, przez posła Pudła, o znicwolenie właściciela tej włości do dopełnienia zobowiązania wystawienia tamże kościoła.
1620. X. Czaszyński Franciszek, proboszcz obrz. łac. w Sanoku, przez posła x. Ruczkę, o oddanie funduszu po spaleniu tamtejszego kościoła w r. 1782. do wybudowania nowego kościoła.
1621. Gmina Kopytowa, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
1622. Gminy Gorzyce i Toki, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
1623. Gminy Gorzyce i Toki, przez posła Pudła, o prawo użytku z lasów i pastwisk dworskich.
1624. Pikula Antoni, włościanin, przez posła Pudła, o zwrócenie zabranego mu gruntu.
1625. Gmina Ujście Biskupie, przez posła Andrejczuka, o oddanie zabranych gruntów.
1626. Gmina Ujście Biskupie, przez posła Andrejczuka, zapytuje czy może dać podpisy w sprawie zapomogi.
1627. Gmina Ujście Biskupie, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcach.
1628. Miasto Janów, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o przydzielenie do powiatu lwowskiego, nie do grodeckiego.
1629. Miasto Janów, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, względem odzyskania dochodów gminnych i praw dawniejszych
1630. Miasto Stanisławów, przez posła Krzysztofowicza, o przeistoczenie gimnazjum na wyższe realne, lub utworzenie wyższej szkoły realnej.
1631. Mieszkańcy powiatu lutowskiego, przez posła Laskowskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Lutowiskach.
1632. Gmina miasta Łańcuta, przez posła Szpunara, o wydanie z głównej kasy krajowej kwoty 4.360 zlr. za wylosowaną obligacyę.
1633. Gminy Szczawa i Wyrobniki, przez posła Żabińskiego, o wzbronienie im pastwisk.
1634. Gminy Szczawa i Wyrobniki, przez posła Żabińskiego, o wzbronienie im użytków z lasów dworskich.
1635. Miasteczko Okopy, przez posła hr. Russockiego, względem stawiania przez c. k. urząd rogatek w niestowoych miejscach.
1636. Oficyaliści prywatni obwodu zółkiewskiego, przez posła Polanowskiego, o pozwolenie na stowarzyszenie w celu zbierania składek na emeryturę dla tychże.
1637. Gmina Bohutyn, przez posła x. Morgensterna, o zapomogę.
1638. Gmina Bohutyn, przez posła x. Morgensterna, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcach.
1639. Współwłaściciele wsi Kawaska wraz z urzędem parafialnym i gminnym, przez posła Zatwarnickiego, o przydzielenie do powiatu stryjskiego.
1640. Miasto Kałusz, przez posła Zatwarnickiego, o pozwolenie użytku surowicy za mierną cenę.
1641. Potoczek Kazimiérz, Jan i Jakób, przez posła Cichorza, o wzbronienie im użytku z pastwisk dworskich.
1642. Gminy powiatu boryńskiego, przez posła Tarczanowskiego, o zapomogę, znizenie ceny soli i różne zmiany w administracyjnych przepisach.
1643. Gmina Mytarz, przez posła Pudła, o zabranie jej lasu.
1644. Gmina Mytarz, przez posła Pudła, o prawo wykupna propinacyi, pożyczkę i nielączenie gmin wiejskich z dworskimi.
1645. Stowarzyszenie nauczycieli szkół ludowych, przez posła Majera, o polepszenie bytu nauczycieli.
1646. Gmina Hajworonka, przez posła x. Kuryłowicza, o zapomogę.
1647. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o pożyczkę.
1648. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o nielączenie gminy wiejskiej z dworem.
1649. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o prawo do dochodu propinacyjnego.
1650. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich.
1651. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o prawo do dochodów propinacyi.

1652. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich.
1653. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o pożyczkę.
1654. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o nielączenie gminy wiejskiej z dworem.
1655. Gminy Kłodawa i Brzyski, przez posła Kobaka, o powierzenie im tak jak dawniej dostarczania
azutru na gościniec.

Z tych liczby: 1.541, 1.542, 1.545, 1.546, 1.548, 1.549, 1.550, 1.551, 1.552, 1.554, 1.556,
1.557, 1.558, 1.559, 1.560, 1.561, 1.563, 1.565, 1.567, 1.569, 1.571, 1.572, 1.573, 1.577, 1.578, 1.579,
1.580, 1.581, 1.582, 1.589, 1.591, 1.592, 1.593, 1.594, 1.595, 1.596, 1.598, 1.599, 1.600, 1.601, 1.602,
1.603, 1.610, 1.626, 1.637, 1.646, 1.647, 1.653 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.538, 1.540, 1.544, 1.547, 1.575, 1.576, 1.605, 1.628, 1.631, 1.639 do komisji
dla sprawy administracyjnego podziału kraju;

nareszcie liczby: 1.585 i 1.586 do komisji katastralnej.